

RECENSION

Joakim Nätterqvist som Arn i *Arn: Tempelriddaren*

Originaltitel Arn: Tempelriddaren
Regi Peter Flinth
Producent Waldemar Bergendahl, Jan Marnell
Manus Hans Gunnarsson
Foto Eric Kress
Roller Joakim Nätterqvist, Sofia Helin, Michael Nyqvist, Stellan Skarsgård, Mirja Turestedt, IMorgan Alling, Gustaf Skarsgård, Bibi Andersson m fl
Sverige, Tyskland, Norge, Finland, Storbritannien, Danmark 2007
Längd i tid 2 tim 18 min
Censur tillåten från 11 år
Distributör AB Svensk Filmindustri

Arn: Tempelriddaren

Tiden är senare delen av 1100-talet, miljön till att börja med Västra Götaland. Maktkamp pågår mellan de erikska och sverkerska ätterna, och olika kungar mördas kors och tvärs (precis som i verkligheten). Arn som kommer från stormannagården Arnäs vid Vänern hör till den erikska ätten, den som kallats folkungar, och uppfostras i Varnhems kloster av mångkunniga munkar. Han blir en ung man som klarar det mesta, inklusive att fäkta, skjuta prick med båge och förföra fruntimmer. Han förälskar sig i Cecilia Algotsdotter, som blir med barn, men när hennes syster Katarina hävdar att han lägrat även henne (vilket han gjorde i boken men obegripligt nog inte i filmen) döms Arn och Cecilia till 20 års botgöring: Arn skickas till Palestina för att som tempelriddare delta i det heliga kriget mot de otrogna och Cecilia spärras in i Gudhems kloster, som styrs av den ondsinta abedissan Rikissa.

Som dramatisk historia är det inte illa, även om det är att gapa över väl mycket, dramaturgiskt sett, med risk att hamna mellan två stolar. Mycket förblir nog obegripligt för en publikgeneration som berövats all historieundervisning, till skillnad mot England, där alla trummats i historia från barnsben och inte är främmande vare sig för Richard III eller Elisabeth I. Men visst förtjänar medeltidens svenska maktstrider att lyftas fram ur glömskan och Guillous ambition att visa på att araber är ett kulturfolk är sympatisk.

Så varför har *Arn - Tempelriddaren* blivit svensk filmhistorias mest hypade kalkon?

Det är inget större fel på Hans Gunnarssons manus, även om en och annan replik ekar tomt och man gärna kunnat avvara den pompösa inledningen; den luktar föredraget med ljusbilder i gamla folkskolan.

Det är iscensättningen det handlar om. Regissören Peter Flinth känns inte vuxen sin uppgift, även om han lyckats hyfsat med stridsscenerna. Av Jan Guillous gestalter, som ofta får något av endimensionella pappfigurer över sig, blir här just pappfigurer. Lägg därtill att Joakim Nätterqvist i rollen som Arn är ungefär lika uttrycksfull som en skogschampinjon och att Sofia Helin i rollen som Cecilia inte är mycket bättre. När förälskelsen ska gestaltas känns det som schamporeklamens vanliga tindra och le. Och sedan ska

det passion och älskog till och herreminskapare! Töntigare och mer ofysiska kärleksscener har inte skådats sedan Sjökvesten var i farten i Åsa-Nisse.

Nej, personinstruktion verkar inte vara regissören Flinths bästa gren. Det enda han lyckas få ut av de unga kvinnliga skådespelarna är mycket tänder men ingen personlighet. Den digra rollistan innehåller fyra Skarsgårdar, varav Stellan gör vad han ska som Birger Brosa (men inte mycket mer) och Gustaf som kung Knut Eriksson får en att längta efter honom i rollen som Arn. Biskoparna Sven-Bertil Taube och Göran Ragnerstam glimtar förbi, liksom prästen Tomas Bolme utan att lämna några avtryck. Den enda som lyckas tränga genom duken med ett durkdrivet skådespeleri är Bibi Andersson som den elaka abedissakärningen Rikissa, men hon har väl fått tillräckligt med personregi i sitt liv för att ha källor att ösa ur.

Det mest påtagliga med filmen är att den är så i grunden temperamentslös, trots fäktscener à la den tecknade serien Prins Valiant. Arn är temperamentslös, tjejkarna är utan liv, även stormännen utan temperament - utom drullen som får spö på tinguet. Med tanke på alla mord och våldsamheter under denna maktkampens tid så förvånas jag över att alla stormän här vankar omkring som skitnödiga kompromisspolitiker på väg att lirka sig in i en samlingsregering.

Det högaktningfulla mottagande filmen fått av stora medier känns pinsamt. Det tycks som att alla (utom GP) skrev mer av omsorg om svensk films ekonomiska framtid än att man tagit kritikeruppgiften på allvar.

Bland de löjligaste argument jag hört är att Arn är rätt bra "för att vara en svensk historisk film." Varför sätta ribban så lågt? Varför ska vi automatiskt betrakta oss som sämre än England. Pengar har ju inte saknats.

Och kom inte som ett kvalitetskriterium dragande med argumentet att Arn drar stor publik - det gjorde Åsa-Nisse också.

Gunder Andersson

FILMRUTAN